

EEN HEMELS KONINKRIJK

· HET NIEUWE TESTAMENT
· VOOR LEZERS VAN NU ·

Het bijbelboek Matteüs opnieuw
verteld, met overdenkingspunten en
gespreksvragen voor de bijbelkring

EEN
HEMELS
KONINK
RIJK

MATTEÛS

AGE ROMKES

Buijten & Schipperheijn *Motief* – Amsterdam

Colofon

ISBN 978-94-6369-248-9

© 2023 Buijten & Schipperheijn Motief
Amsterdam

Behoudens uitzonderingen krachtens de Auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Voor het maken van kopieën uit deze uitgave, ook voor zover toegestaan door de Auteurswet, zijn vergoedingen verschuldigd. Voor betaling van vergoedingen en voor toestemming voor het overnemen van gedeelten in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken wende men zich tot de uitgevers.

Omslagontwerp: Buijten & Schipperheijn *Motief*

Opmaak binnenwerk: AMV grafimedia + Buijten & Schipperheijn

Inhoud

Woord vooraf		9
Handleiding		11
HET EVANGELIE VAN MATTEÛS		13
Matteüs vertelt		15
Matteüs		
De geboorte van de Messias		
1. 'Een kind is ons geboren'	1:1-17	19
2. 'De maagd zal zwanger worden'	1:18-25	21
3. 'Uit jou zal een leider voortkomen'	2:1-12	23
4. 'Uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen'	2:13-23	25
Bijbelstudie A. Gevaar, verdriet en redding		27
Een nieuw begin		
5. 'Iemand roept in de woestijn'	3:1-12	29
6. Gods geliefde Zoon	3:13-4:11	31
7. De zon komt op	4:12-25	33
Bijbelstudie B. God, de duivel en de Zoon		35
Eerste toespraak: Burgers van Gods Koninkrijk		
8. Gefeliciteerd!	5:1-12	37
9. Laat je licht schijnen	5:13-20	39
10. Maar Jezus zegt...	5:21-48	41
Bijbelstudie C. Wees volmaakt!		45
11. Voor elke dag	6:1-18	46
12. Focus op God en zijn Koninkrijk	6:19-34	49
13. Kort en krachtig	7:1-12	51
14. Echt of onecht	7:13-29	53
Bijbelstudie D. Luisteren en doen		55

Er zijn geen grenzen aan Jezus' macht			
15.	Hij droeg onze zwakheden en ziekten	8:1-22	56
16.	Geen macht te groot	8:23-9:13	59
17.	Jezus is er voor iedereen	9:14-38	62
	Bijbelstudie E. Een grote oogst		64

Tweede toespraak: Instructies voor medewerkers			
18.	Gezanten van Christus	10:1-15	65
19.	Als schapen tussen wolven	10:16-31	67
20.	Jezus boven alles	10:32-11:1	69
	Bijbelstudie F. Met gevaar voor eigen leven		71

Nieuwe scheidslijnen			
21.	Meer dan een profet	11:2-15	72
22.	Wie is wijs?	11:16-30	74
23.	De sabbat heiligen	12:1-14	76
	Bijbelstudie G. Goeddoen		78
24.	De Knecht en de Geest	12:15-32	80
25.	Waar is je hart vol van?	12:33-50	82

Derde toespraak: Zaaien, groeien en oogsten			
26.	In goede aarde?	13:1-23	84
27.	Wachten op de oogst	13:24-53	86
	Bijbelstudie H. Geduld		89

Wie is Jezus?			
28.	Johannes de Doper?	13:54-14:12	91
29.	Jezus is de Zoon van God	14:13-36	93
30.	Rein en onrein	15:1-20	96
31.	Jezus is de Zoon van David	15:21-31	98
	Bijbelstudie I. Een groot geloof		100
32.	Hardleers	15:32-16:12	101
33.	Jezus is de Christus, de Zoon van de levende God	16:13-28	103
34.	Jezus is Gods geliefde Zoon	17:1-13	105

Wie is Jezus?		
35. De Zoon	17:14-27	107
Bijbelstudie J. Jezus is de Christus, maar hoe?		109
Vierde toespraak: Omgaan met elkaar		
36. Een Koninkrijk voor kinderen	18:1-14	111
37. Leven van vergeving	18:15-19:1	113
Bijbelstudie K. Zoals ook wij vergeven...		116
Hij die komt in de Naam van de Heer		
38. Huwelijk en celibaat	19:2-15	118
39. Arme rijken en rijke armen	19:16-20:16	120
40. Onderweg naar Jeruzalem	20:17-34	123
41. Grootsofthaal	21:1-22	125
Bijbelstudie L. Hosanna		128
42. Gemiste kansen	21:23-46	129
43. Onverwachte gasten	22:1-22	132
44. Wijsheid van boven	22:23-46	135
45. Geestelijke celebrity's	23:1-12	137
46. Ach en wee	23:13-39	139
Bijbelstudie M. Afscheid		142
Vijfde toespraak: De komst van de Mensenzoon		
47. Dan is het einde daar	24:1-14	144
48. Moeilijke tijden	24:15-31	146
49. Wees er klaar voor	24:32-51	148
Bijbelstudie N. De komst van de Mensenzoon		150
50. Mis het bruiloftsfeest niet	25:1-13	151
51. Deel in de vreugde van je Heer	25:14-30	153
52. De grote scheiding	25:31-26:1	155
Bijbelstudie O. Wat heb je voor Jezus gedaan?		157

Pasen: De dood gaat voorbij			
53.	Liefde, verontwaardiging en verraad	26:2-16	158
54.	Dramatische laatste maaltijd	26:17-351	160
55.	Vrijwillig offer	26:36-56	162
56.	Schijnproces	26:57-75	165
	Bijbelstudie P. Schuldig!?		168
57.	Bloedgeld	27:1-10	169
58.	Cynische kroning	27:11-32	171
59.	Van God en mensen verlaten	27:33-56	173
	Bijbelstudie Q. Kantelpunt		175
60.	Dodenwake	27:57-66	176
61.	Een leeg graf	28:1-15	178
62.	Overal, alles en altijd	28:16-20	180
	Bijbelstudie R. Ga eropuit!		181
	Noten		182
	Literatuur		190
	Lezersreacties op <i>Het Nieuwe Testament voor lezers van nu</i>		191

Woord vooraf

Dit is al het derde deel uit de reeks *Het Nieuwe Testament voor lezers van nu*. Na het evangelie en de brieven van Johannes en het boek Openbaring heb ik nu ook het evangelie van Matteüs in eigen woorden naverteld en er wat achtergrondinformatie en verklarende opmerkingen tussen-door gevlochten. In de hoop de boodschap van Matteüs zo dichterbij Nederlandse lezers in de eenentwintigste eeuw te brengen. Graag wil ik de mensen van uitgeverij Buijten & Schipperheijn bedanken dat zij na *Mijn jaren met Jezus* en *Alles wordt nieuw* ook dit boek wilden publiceren. Dank voor jullie enthousiasme en betrokkenheid.

Petra Brienissen-Verwoert, Joris Vroegindewey en Johannes Woudstra hebben intensief meegelezen. Marcel de Jong heeft een bijdrage geleverd. En ook mijn vrouw Leny en onze dochters Lyda en Eline hebben allerlei correcties en suggesties voor verbetering aangedragen. Allemaal heel hartelijk bedankt dat jullie op deze manier hebben bijgedragen aan de kwaliteit van dit boek. Mochten er nog onjuistheden, slordigheden of onduidelijkheden zijn overgebleven, dan komen die uiteraard voor mijn rekening.

Mijn vrouw noemt het gekscherend een kinderbijbel voor volwassenen. Niet onvriendelijk bedoeld. Niet alleen voor kinderen kan de Bijbel moeilijk te begrijpen zijn. De kloof tussen de tijden en de culturen van de Bijbel en die van ons wordt in rap tempo groter. Niet alleen weet de gemiddelde Nederlander niet zo gek veel af van de geschiedenis en de topografie van het oude Midden-Oosten, maar ook met onze denkbeelden en onze waarden en normen zijn wij andere wegen ingeslagen.

Vandaar deze poging om het evangelie van Matteüs na te vertellen op een manier die voor ons beter te volgen is. Niet als vervanging van de echte Bijbel, maar als voorbereiding daarop. Niet als een weg eromheen, maar als een pad ernaartoe.

Dus loop dit pad maar plat. Als dit boek jou helpt om het Evangelie beter te begrijpen en wat vaker in de Bijbel te lezen, is het schrijven ervan elke minuut waard geweest.

Handleiding

De Bijbel voor lezers van nu

In dit boek wordt het evangelie van Matteüs in eigen woorden naverteld. Alsof hij het rechtstreeks tegen ons heeft. Er zijn geen fictieve personen, gebeurtenissen of uitspraken toegevoegd. Wel allerlei verduidelijkingen, die de eerste lezers niet nodig gehad zullen hebben. Die wisten wel waar Galilea lag of wat de farizeeën geloofden. Ook zullen zij de vele verwijzingen naar het Oude Testament sneller door hebben gehad dan wij. Daarom zijn ook die expliciet gemaakt of in de noten benoemd. Daarnaast citeert Matteüs ook verschillende keren uit het Oude Testament, vaak ingeleid met de voor hem kenmerkende formule ‘opdat vervuld zou worden’.

Geen vertaling

Dit boek bevat dus geen letterlijke vertaling van het evangelie van Matteüs. Eerder een parafrase, een vrije weergave van de betekenis van de tekst in eigen woorden. Met allerlei toevoegingen om de tekst leesbaarder en begrijpelijker te maken. Zoals korte opmerkingen over de inhoud en de structuur van een sectie. Wat niet wegneemt dat geprobeerd is naar beste weten de bedoeling van de bijbelschrijver weer te geven, waarbij steeds de grondtekst is geraadpleegd. Er zijn aan de tekst geen eigen gedachten toegevoegd. Die vind je in de overdenkingspunten.

Keuzes

De bedoeling is om wat Matteüs wilde zeggen zo helder mogelijk weer te geven. Natuurlijk zijn daarbij allerlei uitlegkundige keuzes gemaakt. Het is niet nodig die in dit boek stuk voor stuk te verantwoorden. De gekozen interpretaties zijn allemaal in de gangbare Bijbelcommentaren terug te vinden. Een overzicht van de meest gebruikte literatuur vind je achterin het boek.

Noten en tekstverwijzingen

Tekstverwijzingen staan aan het eind van elk hoofdstuk. In de tekst wordt ernaar verwezen met een hoge letter. Dus bijvoorbeeld zo.^a Andere noten

---

staan achter in het boek. In de tekst wordt ernaar verwezen met een cijfertje.

Overdenkingspunten en gespreksvragen

Aan elk hoofdstuk zijn een paar overdenkingspunten toegevoegd, bedoeld voor persoonlijke stille tijd of om over door te praten aan tafel. Maar je kunt ze ook negeren en gewoon doorlezen.

Tussendoor staat ook een aantal korte bijbelstudies met gespreksvragen als hulpmiddel voor de bijbelkring. Er wordt van uitgegaan dat alle voorgaande hoofdstukken gelezen zijn.

Het is niet de bedoeling de vragen een voor een af te werken. Laat liever het gesprek op een natuurlijke manier gaan, van verkennen (observeren) via verklaren (interpreteren) naar verwerken (toepassen). Schakel daarna weer terug naar een ander deel of aspect van de tekst en doorloop de cyclus opnieuw.

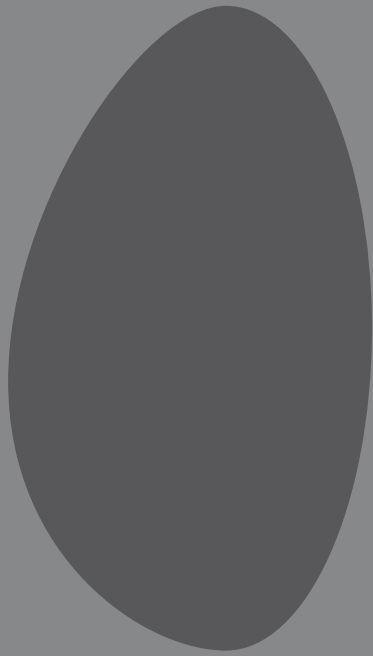
Ontdekkend bijbellezen

De gespreksvragen zijn dus afgestemd op wat wel ontdekkend bijbellezen of inductieve bijbelstudie wordt genoemd. Dat wil zeggen dat ze zijn gericht op het zelf achterhalen van de boodschap van de tekst door eerst goed te kijken naar wat er precies staat en naar de historische situatie. Dat wordt observeren of verkennen genoemd. Daarna wordt er doorgevraagd naar de betekenis voor toen (de hoorders van de woorden van Jezus en de eerste lezers van Matteüs) en voor nu (voor ons). Dat heet interpreteren of verklaren. En bijbellezen is pas af als we overdacht hebben wat een en ander betekent voor ons eigen leven, voor ons voelen, denken, spreken en handelen. Dat wordt meestal toepassen of verwerken genoemd.

Wil je meer weten over ontdekkend bijbellezen en over het voorbereiden en leiden van een bijbelgespreksgroep? Lees dan Hylke Britstra, Age Romkes en Johannes Woudstra, *Samen de Bijbel ontdekken. Handboek voor bijbelstudie en bijbelkring*.

**HET EVANGELIE VAN
MATTEÛS**

Matteüs vertelt

Al eeuwen verwachtten wij, Joden, de komst van de Messias, de Verlosser die God beloofd had. Maar toen Hij kwam, leverden wij Hem uit aan de Romeinse bezetters en lieten Hem kruisigen. Hoe heeft God dat kunnen laten gebeuren? Dat is een diep mysterie dat ik maar langzaamaan een beetje ben gaan begrijpen.

Door de eeuwen heen had God mensen in dienst genomen om zijn volk te bevrijden, te leiden en voor te gaan in de dienst aan Hem: koningen, profeten en priesters. Zulke mensen werden meestal met olie gezalfd, als teken dat zij bezielde waren door de Geest van God en hun kracht, hun inzichten en hun motivatie van Hem ontvingen. Zo iemand was dus een ‘gezalfde van God’, in het Hebreeuws een ‘Messias’ en in het Grieks vertaald is dat ‘Christus’.

Wij hoopten, baden en verwachtten dat God ook in onze tijd weer iemand zou sturen om ons te verlossen van onze vijanden. Iemand als koning David,^a die van Israël een groot en welvarend rijk gemaakt had. Een ware ‘zoon van David’, zoals we de Messias ook wel noemden.

Voor mijzelf lag het allemaal wat ingewikkelder. Ik was mijn idealen niet trouw gebleven en was voor een maatschappelijke carrière gegaan, voor bestaanszekerheid in plaats van hoop, voor gemakkelijk geld in plaats van trouw aan God. Ik had een positie als zelfstandig belastinginnehmer gepacht in Kafarnaüm, dat aan een drukke handelsroute ligt. Ik mocht tol heffen op de producten die handelaren invoerden, maar was ook verantwoordelijk voor het innen van allerlei andere belastingen. Dat maakte me niet populair bij mijn volksgenoten, want die belasting kwam uiteindelijk terecht bij Herodes Antipas. Die bestuurde toen namens de gehate Romeinse bezetters het noorden van Israël. Hij was zijn vader, Herodes de Grote, opgevolgd. Zijn broer Archelaüs kreeg het zuidelijke deel van Israël toebedeeld. Die werd afgezet vanwege zijn harde optreden en onbekwaamheid. Daarna stond het zuiden onder gezag van een keizerlijke stadhouder. Zoals Pilatus, je hebt vast weleens van hem gehoord.

Mijn positie legde me geen windeieren, financieel had ik niets te klagen. Maar in maatschappelijk en religieus opzicht voelde ik mij een paria. Iedereen keek mij met de nek aan en in de plaatselijke synagoge of in de tempel in Jeruzalem was ik niet welkom. Mijn geestelijk leven stond op een laag pitje. Ik was ver afgedwaald van het leven dat van een afstammeling van vader Abraham^b verwacht mocht worden. Mijn enige vrienden waren mensen die net als ik het spoor bijster waren geraakt.^c Ik had verkeerde keuzes gemaakt en geestelijk gezien zat mijn leven op dood spoor.

Groot was dan ook mijn verbazing toen Jezus van Nazaret, een nieuwe rabbi die niet alleen krachtig preekte maar ook grote wonderen deed, op mij afstapte en zei dat ik zijn leerling moest worden.^d Hij nam geen blad voor de mond en noemde mij en mijn vrienden zondaars die zich bekeren moesten. Maar Hij meed ons niet en gebruikte de maaltijd bij mij thuis, zonder zich iets van de afkeuring van de vrome farizeeën aan te trekken. Zoals een dokter zieken bezoekt, zo ging Hij naar mensen die God het meest nodig hadden.^e

Ik aarzelde geen moment; ik liet de boel de boel en werd zijn volgeling. Het zouden de spannendste jaren van mijn leven worden. Hij zette ons voortdurend op het verkeerde been en ik realiseerde me dat ik nog ontzettend veel moest leren. Veel vastgeroeste ideeën bleken niet te kloppen en ik moest niet alleen mijn leven maar ook mijn opvattingen radicaal herzien.

Want Jezus paste totaal niet bij het beeld dat wij ons van de Messias gevormd hadden. Hij was wel een leider, maar geen strijder. Hij sprak met gezag, maar liet iedereen vrij om zijn eigen keuzes te maken. Niet de buitenlandse overheersing zag Hij als het grootste probleem, maar onze vervreemding van God. Hij was gekomen om ons te verlossen van onze zonden.^f Daar had Hij alles voor over, zelfs zijn leven. Hij zei dat Hij zijn leven zou geven om ons vrij te kopen.^g Zo had ik er nog nooit tegen aangekeken. Al besepte ik heel goed dat ik mijzelf niet aan mijn zondige bestaan kon ontworstelen. Maar dat de Messias zou komen om zijn leven voor ons te geven... Het was ongehoord.

Toch ben ik gaan inzien dat alles wat Hij zei en deed klopte. Het sloot naadloos aan bij de geschiedenis van Israël en de woorden van de profe-

---

ten. Daar heb ik wel tijd voor nodig gehad, want het strookte niet met het onderwijs dat ik als jongen in de synagoge gekregen had. Blijkbaar hadden we de Schriften¹ nogal selectief gelezen. Daardoor hebben veel van mijn volksgenoten Hem niet als Messias herkend. Zijn smadelijke dood aan een Romeins kruis zagen zij als een bewijs dat Hij door God vervloekt was.^h Maar ik ben tot de conclusie gekomen dat ook dit bij het verlossingsplan van God hoorde. Zoals de profeet Jesaja gezegd heeft:

‘Wij (...) zagen hem als een verstoteling, door God geslagen en vernerderd.

Om onze zonden werd hij doorboord, om onze wandaden gebroken.

Voor ons welzijn werd hij getuchtigd, zijn striemen brachten ons genezing.

Wij dwaalden rond als schapen, ieder zocht zijn eigen weg;

maar de wandaden van ons allen liet de HEER op hem neerkomen.’ⁱ

Zijn dood was niet het eindpunt van zijn bediening, maar het einddoel. Geen ongelukkig einde van een goedbedoelende idealist, maar de ultieme daad van verlossing van Gods Gezalfde. Dat heeft God bevestigd door Hem uit de dood op te wekken. Nu leeft Hij voor altijd en het goede nieuws over Hem gaat de hele wereld over. Veel mensen komen tot geloof in Hem. Joden en niet-Joden. Verrassend genoeg toonden bij zijn leven verschillende niet-Joden ook al een groot vertrouwen in Hem. Al richtte Hij zich toen naar eigen zeggen met name op ‘de verloren schapen van het volk Israël’.^j

Ik zie het als mijn roeping om nog een laatste poging te doen om ook mijn volksgenoten te overtuigen dat Hij wel degelijk gebracht heeft waar wij op hoopten. Maar dan beter. Geen aards koninkrijk² – dat trouwens in de geschiedenis telkens weer door allerlei vijanden overmeesterd werd – maar het herstel van het koningschap van God over zijn volk en over de wereld. Eerder een innerlijke verlossing dan een uiterlijke bevrijding. Een verandering van de verhouding tussen God en mensen en niet zozeer een verschuiving van de macht tussen de volken op aarde. Al geloof ik dat Hij eens over de wereld zal regeren.^k Maar nu wordt zijn Koninkrijk verspreid door de verkondiging van het Evangelie en groeit het als zaad door het geloof in de harten en de levens van mensen.^l Het lijkt niet altijd veel voor te stellen, maar het Woord doet in stilte zijn werk, met kracht.^m

---

Met alle mogelijke middelen wil ik dus laten zien dat Jezus van Nazaret de koning van de Joden is.ⁿ Hij heeft ons een hemels Koninkrijk gebracht: vrede met God voor alle mensen. Hij is werkelijk de Christus, de Zoon van God; door Hem maakt God al zijn beloften waar.

Matteüs

a. Jesaja 9:1-6; Jeremia 23:5v; 30:8v; Ezechiël 34:23v | b. Lucas 19:9 |
c. Matteüs 9:10 | d. Matteüs 9:9-13 | e. Matteüs 9:12 | f. Matteüs 1:21 |
g. Matteüs 20:28 | h. Deuteronomium 21:22v; 1 Korintiërs 1:22v; Galaten
3:13 | i. Jesaja 53:4b-6 | j. Matteüs 15:24 | k. Matteüs 24:30; 25:31; 26:64;
28:18 | l. Matteüs 13:3, 23, 37v | m. Matteüs 13:31-33 | n. Matteüs 2:2;
27:11, 29

1 'Een kind is ons geboren'^a (1:1-17)

In dit boek wil ik je graag vertellen over Jezus Christus. Hij is de door God beloofde Messias.

Laat ik beginnen met te laten zien dat Jezus inderdaad de juiste afkomst heeft. Hij stamt namelijk af van David en via hem van Abraham. De lijn van Gods beloften loopt uit op Hem.^b

Abraham bracht Isaak voort en Isaak Jakob. Die bracht Juda en zijn broers voort, de voorouders van de twaalf stammen van Israël. Juda kreeg twee zonen, Peres en Zerach, bij Tamar. Peres op zijn beurt verwekte Chesron en zo ging het verder met Aram, Amminadab, Nachson en Salmon. Salmon kreeg Boaz bij Rachab en Boaz kreeg Obed bij Ruth. Obed was de vader van Isai, en die was weer de vader van David, de koning.

David verwekte Salomo bij de vrouw van Uria. Van Salomo loopt het geslachtsregister door via de koningen van Juda: Rechabeam, Abia, Asaf, Josafat, Joram, Uzzia, Jotam, Achaz, Hizkia, Manasse, Amos en Josia. Josia bracht Jechonja en zijn broers voort in de tijd van de Babylonische ballingschap.

Na de Babylonische ballingschap loopt de lijn door via Sealtiël, Zerubbabel, Abiud, Eljakim, Azor, Sadok, Achim, Eliud, Eleazar, Mattan, Jakob en tot slot Jozef. Dat was de man van Maria. Bij haar werd Jezus verwekt, die Christus genoemd wordt.

Van Abraham tot David telt de lijst dus veertien generaties, van David tot de Babylonische ballingschap ook veertien generaties, en van de Babylonische ballingschap tot Christus eveneens veertien generaties. Het lijkt een geschiedenis van opgaan, blinken en verzingen: de opkomst van het volk Israël uit het nageslacht van Abraham, de relatieve voorspoed onder de davidische koningen – tenminste, als zij de Here dienden – en de moeilijke tijd vanaf de Babylonische ballingschap. Drie maal veertien, oftewel zes maal zeven generaties gingen aan Jezus vooraf. De zevende

periode, de definitieve fase van Gods heilsplan, breekt bij zijn geboorte aan. De geschiedenis van Israël leek een doodlopend spoor, maar met Jezus breekt de messiaanse tijd aan. Met Hem is het Koninkrijk van de hemel gekomen. Hij is de beloofde zoon van David die voor altijd op zijn troon zal zitten.^c

Bij Hem komt ook de belofte van God aan Abraham tot vervulling dat met hem alle bevolkingsgroepen op aarde gezegend zullen worden.^d Dat zie je terug in het geslachtsregister van Jezus Christus bij de vier vrouwen die ik genoemd heb. Zij vormen de connectie met de niet-Joodse volken: Tamar en Rachab waren Kanaänitische vrouwen, Ruth was een Moabitische en de moeder van Salomo was getrouwd met de Hethiet Uria. Vier is bovendien het symbolische getal voor de hele aarde, voor alle windstreken. Jezus Christus is niet alleen de Verlosser voor Israël, maar voor de hele wereld.

a. Jesaja 9:5 | b. Galaten 3:16 | c. 2 Samuël 7:12-16; Jesaja 9:5v; Jeremia 23:5; 33:17; Ezechiël 34:23v | d. Genesis 12:3; vgl. Galaten 3:8

Wij zijn individualisten, een geslachtsregister zegt ons niet zoveel. Maar in veel andere culturen zijn ze belangrijk. Ook in de Bijbel wordt vaak benadrukt dat Gods werk doorgaat van generatie op generatie. Bijvoorbeeld in Genesis 17:7; Exodus 20:6 en in Psalm 105:8. Waar ben jij wat dit betreft God dankbaar voor?

Het mogelijke idee dat de Messias alleen voor de verlossing van het volk Israël zou komen, wordt meteen gecorrigeerd: de andere volken horen er ook bij, mits zij zich tot de God van Israël bekeren. Zie bijvoorbeeld Ruth 1:16; Psalm 86:4-6; Zacharia 8:23. God is de God van alle mensen (Romeinen 3:29; 1 Timoteüs 4:10; Titus 2:11). Wij mogen God nooit voor onszelf claimen. Welke conclusies trek jij daaruit voor je eigen leven?

---

2 'De maagd zal zwanger worden'^a (1:18-25)

De geboorte van Jezus Christus was heel bijzonder.

Zijn moeder Maria was verloofd met Jozef. Bij ons betekende dit, dat zij voor de wet bij elkaar hoorden en elkaar trouw beloofd hadden, maar nog niet samenwoonden. Nog voordat zij daadwerkelijk als man en vrouw samengekomen waren, bleek Maria zwanger te zijn door toedoen van de heilige Geest. Haar man Jozef leefde volgens de richtlijnen van de wet van God. Hij had haar kunnen aanklagen omdat zij blijkbaar van een ander in verwachting was. Maar dat wilde hij niet; hij wilde haar niet te schande maken. Daarom nam hij zich voor om haar in stilte een scheidbrief te geven,^b zodat zij weer vrij zou zijn.

Hij was daar nog over aan het nadenken toen een engel van de Heer aan hem verscheen in een droom. 'Jozef, zoon van David, je hoeft niet bang te zijn om Maria, je vrouw, bij je in huis te nemen', zei hij, 'want zij is in verwachting door toedoen van de heilige Geest. Zij zal een Zoon krijgen, die je Jezus moet noemen, want Hij zal zijn volk redden van hun zonden.'

De naam Jezus betekent: de Heer redt.

Dit gebeurde allemaal om te vervullen³ wat de Heer gezegd had via zijn profet:

'Let goed op wat Ik zeg, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen.

Men zal hem Immanuel noemen.'^a

Vertaald betekent dat: God is met ons.

Toen Jozef wakker werd, deed hij precies wat de engel van de Heer hem had opgedragen. Hij nam zijn vrouw bij zich in huis. Maar hij sliep niet met haar voordat zij haar Zoon ter wereld had gebracht. Hij noemde Hem Jezus. Door die daad aanvaardde hij Jezus als zijn kind.

Via Jozef stamde Jezus dus van David af en werd zo diens troonopvolger. Daarom heeft Hij recht op de titels 'zoon van David' en 'koning van de Joden'.

a. Jesaja 7:14 | b. Deuteronomium 24:1-4

Zorgvuldig voert Matteüs bewijzen aan dat Jezus inderdaad de Christus is, de beloofde Messias, de zoon van David en dus de koning van de Joden. Wat de eerste christenen over Jezus geloofden, onderbouwden zij met goede argumenten. Hoe motiveer je zelf de waarheid van het christelijk geloof? Wanneer heb je het daar weleens over met anderen?

Het christelijk geloof ligt diep verankerd in het Oude Testament. God was al eeuwen bezig de komst van de Here Jezus in de wereld voor te bereiden. Welke rol speelt het Oude Testament in je eigen geloofsleven?

---

3 'Uit jou zal een leider voortkomen'^a (2:1-12)

Een tijd nadat Jezus was geboren in Betlehem, toen Herodes de Grote nog koning was, gebeurde er iets bijzonders. Er kwamen een paar geleerde astrologen uit het oosten in Jeruzalem aan. 'Waar is de pasgeborene koning van de Joden?', vroegen ze. 'Wij hebben de ster zien verschijnen die volgens ons zijn geboorte aankondigt^b en wij zijn hier naartoe gekomen om hem eer te bewijzen.'^c

Koning Herodes hoorde dat en hij was geschokt. Want hij was de koning van de Joden, al was hij dan door de Romeinse overheersers aangesteld en was hij bij lang niet iedereen geliefd. Hij voelde zich bedreigd. Hij was dan wel als een Jood besneden, maar hij stamde eigenlijk van Ezau af, niet van aartsvader Jakob. Hij wist wel dat veel mensen liever een afstameling van David op de troon van Israël wilden, maar hij zou zich niet zomaar opzij laten schuiven. Hij had een paar jaar hiervoor twee van zijn eigen zoons laten doden omdat hij bang was dat zij hem af wilden zetten. Hij was behoorlijk paranoïde wat dat betreft.

Heel Jeruzalem was in rep en roer. Herodes liet alle leidinggevende priesters en schriftgeleerden van het volk bij elkaar roepen en wilde van hen weten waar de Christus, de beloofde Messias, geboren zou worden. Dat wisten zij wel. 'In Betlehem', zeiden ze, 'in de provincie Judea. Dat is opgetekend door de profeet Micha:

"Betlehem, Judees grondgebied,⁴ jij bent zeker niet de onbelangrijkste onder de vorsten van Juda, want uit jou zal een leider voortkomen die mijn volk Israël als een herder weiden zal."^a

Toen liet Herodes de geleerden in het geheim bij zich komen. Hij wilde precies van hen weten wanneer de ster verschenen was en hij stuurde hen naar Betlehem. 'Ga daarnaartoe', zei hij, 'en stel een nauwkeurig onderzoek in naar dat kind. Als jullie het gevonden hebben, stuur mij dan een bericht, dan kom ik zelf ook om het eer te bewijzen.'

De geleerden luisterden naar wat de koning tegen hen zei en gingen op weg. En kijk, de ster die aan hen verschenen was, ging voor hen uit en kwam tot stilstand recht boven de verblijfplaats van het kind. Toen ze de ster zagen, werden ze helemaal blij. Zij gingen het huis binnen en troffen daar het kind aan, met zijn moeder Maria. Zij vielen in aanbidding voor Hem neer. Zij maakten hun koffers met kostbaarheden open en boden Hem geschenken aan: goud, wierook en mirre.

Gewaarschuwd in een droom om niet weer naar Herodes te gaan, keerden zij via een andere weg terug naar hun land.

Zo waren het heidense astrologen en niet de geestelijk leiders van Israël die eer gingen bewijzen aan de Koning van de Joden.

a. Micha 5:1 | b. Numeri 24:17 | c. 1 Koningen 10:1-13; Matteüs 12:42

Heel Jeruzalem is in rep en roer en de priesters en de schriftgeleerden weten precies waar de Messias geboren zal worden, maar niemand komt in beweging.

Wat schiet je dan met je kennis op, als je er niet naar handelt? Ook wij hebben misschien wel 'dood kapitaal', kennis van de Bijbel waar we ons in de praktijk niets van aantrekken. Waar denk je dan voor jezelf aan?

Een opvallende trek in het evangelie van Matteüs is dat de gelovigen die hij ten voorbeeld stelt vaak niet-Joden zijn. Zie bijvoorbeeld 8:10v; 15:28; 27:54.

Daarmee houdt hij zijn volksgenoten een spiegel voor. Het Koninkrijk van God is voor hen bestemd, maar zullen zij wel binnengaan (22:1-10)? Waar vind jij onverwachte voorbeelden van geloof?

Wat leer je daarvan?

---

4 'Uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen'^a (2:13-23)

Toen de wijzen vertrokken waren, verscheen er weer een engel van de Heer in een droom aan Jozef. 'Opstaan!', zei hij. 'Neem het kind en zijn moeder met je mee en vlucht naar Egypte. Blijf daar tot ik je een seintje geef. Want Herodes zal naar het kind op zoek gaan om het te doden.' Dat deed Jozef. Hij stond snel op en nog diezelfde nacht vertrok hij met moeder en kind naar Egypte. Daar bleef hij tot de dood van Herodes.

Dit gebeurde allemaal opdat ook dit woord van de Heer vervuld zou worden dat Hij gesproken had bij monde van de profeet:

'Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen.'^a

Deze uitspraak sloeg oorspronkelijk op de bevrijding van het volk Israël uit Egypte, maar kreeg bij de Here Jezus een diepere lading: Hij is in een heel bijzondere betekenis de Zoon van God en ook Hij werd uit Egypte geroepen. Hij vervult niet alleen de Schrift, maar ook de geschiedenis van Israël. Hij neemt als het ware de plaats van het volk in.⁵

Herodes kreeg door dat de wijzen hem voor de gek gehouden hadden en werd ontzettend boos. Hij gaf het verschrikkelijke bevel dat alle jongetjes tot twee jaar oud in heel Betlehem en omstreken gedood moesten worden. Die leeftijd leidde hij af van wat hij van de wijzen te weten was gekomen.

Daarmee gingen de woorden van de profeet Jeremia in vervulling:

'Er klinkt een schreeuw in Rama, gehuil en geklaag.

Het is Rachel⁶ die huilt om haar kinderen.

Zij wil zich niet laten troosten.

Want haar kinderen zijn er niet meer.'^b

In Egypte zag Jozef opnieuw een engel in een droom, nadat Herodes de Grote gestorven was. 'Opstaan!', zei hij. 'Neem het kind en zijn moeder met je mee en ga op reis naar het land Israël, want degenen die het kind dood wilden hebben, zijn inmiddels overleden.' En dus stond hij op en vertrok met het kind en zijn moeder en keerde terug naar Israël. Maar

toen hij hoorde dat Archelaüs zijn vader was opgevolgd als koning⁷ van Judea, sloeg de schrik hem om het hart. Daar wilde hij liever niet naartoe, want Archelaüs stond slecht bekend. In een droom kreeg hij een hint om naar Galilea te gaan, de streek in het noorden van Israël waar Herodes Antipas, een andere zoon van Herodes de Grote, nu regeerde. Dat deed hij. Zij vestigden zich in de stad Nazaret. Dat gebeurde om de woorden van de profeten tot vervulling te brengen: de Messias zou een Nazoreeër⁸ genoemd worden; iemand die niet in tel is. Zo komt het dat Jezus niet genoemd werd naar de stad waar Hij feitelijk geboren is, Betlehem, de stad van David, maar naar Nazaret, een plaats waarop neergekeken werd.⁹

a. Hosea 1:11 | b. Jeremia 31:15

De Here Jezus doet als het ware de geschiedenis van Israël over (zie ook noot 4). Het uitverkoren volk had zijn roeping niet waargemaakt. Jezus is gekomen om de plannen van God alsnog te realiseren. Ook als je kijkt naar de geschiedenis van de kerk stijgt het schaamrood je naar de kaken. Wij brengen het er niet beter van af. Dat is geen reden om je roeping maar niet meer serieus te nemen. Wel om bescheiden te blijven en erop te vertrouwen dat Jezus slaagt waar wij falen.
Dank God dat we op Hem aan kunnen.

Jezus liet Zich nergens op voorstaan.
Hij stamde af van koning David, maar stond bekend als Nazoreeër, als iemand van bescheiden komaf. Hij bouwde niet aan zijn imago (Matteüs 12:15-21). Hoe kunnen we ons wat dat betreft aan Hem spiegelen in een tijd waarin we juist leren voor onszelf op te komen? In hoeverre zie jij bescheidenheid nog als een positieve eigenschap?

Bijbelstudie A. Gevaar, verdriet en redding

Naar aanleiding van hoofdstuk 4 (Matteüs 2:13-23)

In de zesde eeuw heeft een monnik geprobeerd terug te rekenen tot het jaar van de geboorte van de Here Jezus. Dat is jaar 1 van de christelijke jaartelling geworden. Maar volgens de wetenschappers van nu is Herodes de Grote, die opdracht gaf tot de kindermoord in Betlehem, in 4 vóór Christus gestorven. Volgens hen heeft de monnik zich dus vijf of zes jaar vergist en is Jezus een paar jaar vóór het begin van onze jaartelling geboren.

1. Jezus wordt gered, maar kinderen in Betlehem sterven. In de Bijbel liggen redding en dood vaak dicht bij elkaar. Denk bijvoorbeeld aan David en Jonatan, of aan Petrus en Jakobus in Handelingen 12. Wat zegt dit jou over hoe God werkt?

Verkennen

2. Wij geven vaak niet zoveel aandacht aan Jozef, maar in de eerste hoofdstukken van Matteüs speelt hij een grote rol. Wat lees je hier allemaal over hem?
3. Welke herhalingen vind je in dit gedeelte? Wat zou de functie daarvan kunnen zijn?
4. Wat wordt er in deze geschiedenis volgens Matteüs allemaal vervuld?

Verklaren

5. Waarom speelt Jozef zo'n grote rol? Wat was zijn betekenis voor de afkomst, de geboorte en de opvoeding van Jezus?
6. Waarom liet Herodes de pasgeboren jongetjes in Betlehem doden? Wat wilde hij daarmee bereiken?
7. Wat betekent het dat Jezus de Nazoreeër genoemd werd? Wat zegt dat over Hem?

Verwerken

8. Ook in ons leven kunnen vreugde en verdriet dicht bij elkaar liggen. Hoe ga je daarmee om, ook in je relatie met God?